

Oroszország és a Világkereskedelmi Szervezet (WTO)

Oroszország hosszas várakozás után csatlakozott a WTO-hoz, ami gazdaságának és ezen belül műanyagiparának nyitottságát fogja növelni már a közeli jövőben. A vámtarifák csökkenése kihívást jelent a hazai gyártók számára, akik többnyire elavult gépparkkal rendelkeznek, és termékeik minősége rosszabb az importált gyártmányoknál.

Tárgyszavak: Oroszország; világkereskedelem; piaci adatok; beruházás; vámtarifák.

A WTO csatlakozás következményei

Miután Oroszország csatlakozott a WTO-hoz, műanyagiparának piaci helyzete is jelentősen változik. A következő két-három évben az importált standard műanyagok vámját jelentősen, 10%-ról 6,5%-ra mérséklük. A poliolefinok és a PVC vámtétele azonban 2012-ben még a jelenlegi szinten marad, a PET-é 2013-ban 5%-ról 4%-ra változik. A kemény és lágy PVC vámjára 2013-ban csökken az említett 6,5%-ra, 2015-től ugyanezt a vámkulcsot alkalmazzák a poli(vinil-acetát), a vinil-acetát kopolimer és a poliuretánok esetében, és 2016-tól a fluorpolimerekre.

A műanyaggyártmányok: a csövek, fóliák, lemezek és csomagolószerek vámtétele 2014 és 2018 között 10%-ról 6,5%-ra csökken.

Az orosz műnyapiaci szakemberek véleménye a WTO-hoz csatlakozás hatásairól eltérőek. Egyesek szerint az import erőteljes növekedése nem vonja maga után az árak csökkenését, hanem a kedvező hatásokat a kereskedelem fogja lefőlni. Ez történt Grúziában és Ukrajnában is. Mások a hazai műanyagtermelés fejlődését látják veszélyeztetettnek, mert a belföldi termelési költségek magasak, és a gyártmányok minősége elmarad a nemzetközi műszaki színvonaltól.

Az **Europlastic**, a legnagyobb orosz műanyaggyártó cégek egyikének elnöke szerint *az országban jelenleg nagyon kevés korszerű, az energiafelhasználás szempontjából hatékony műanyaggyár működik.* A WTO tagság komoly kihívást jelent mind a gyártók, mind a feldolgozók számára, és a verseny erősödése fejlesztésre készíti az ágazat vállalatait. Az orosz Műanyag-feldolgozók Szövetségének elnöke szerint azonban a vámtarifák csökkentése nem érinti kedvezőtlenül a piacot; *az illegális import vagy a valuták ingadozása jóval nagyobb mértékben befolyásolja a feldolgozók versenyképességét.* A WTO tagság a következő két-három évben számottevő mértékben nem fejt ki hatást a piacokra. Később azonban az orosz feldolgozóvállalatok piaci helyzete valószínűleg romlik. Ezt nem csak az import növekedése okozza, hanem jóval inkább a bérek és az energiaárak növekedése. A WTO tagság

előnyei, a verseny és a minőség javításának kényszere ösztönzi a fejlesztést, felgyorsíthatja a problémák megoldására irányuló törekvéseket. *Az ágazat legnagyobb gondja a fogyasztás alacsony szintje; az egy lakosra számított felhasználás ugyanis negyedeharmada a fejlett országokban megfigyelteknek.* További probléma a szabályozás és a műszaki dokumentáció hiánya, amelynek megléte ösztönözné a fejlett eljárások és kiváló minőségű anyagok bevezetését. Hiányzik a jó együttműködés az alapanyaggyártók és feldolgozók között a hatékony árpolitika kialakítása terén.

Fejlesztési igények

Jelentős gazdasági károkat okoz, hogy az ipar kedvezőtlen hatékonysággal alkalmazza a szénhidrogén-alapú nyersanyagokat. A probléma megoldását elősegítheti a finomítók és a krakkolók fejlesztése, továbbá a petrokémiai és a gáz, illetve olajfinomító vállalatok egyesülése. *A meglévő vállalatok 20–40 évvel ezelőtt épültek, elavultak, többségének kicsi a kapacitása, az ágazat fejlesztése ezért elkerülhetetlen.*

A WTO tagság segítségével számos hatékony, külpiacokon versenyképes műanyaggyár épülhet, amelyek természetesen javítják az ágazat jelenlegi vállalatainak műszaki színvonalát és igényeket támasztanak a belföldi piacon is.

Oroszországban 6 ezer műanyaggyár és -feldolgozó vállalat működik, dolgozók száma 100 ezer. *Az ágazat 30%-a Moszkva térségében összpontosul.*

A tatár régióban jelentős műanyagtermelés és -feldolgozás épült ki. A közelmúltban kilenc jelentős műanyagipari beruházást fejeztek be itt. Egyike ezeknek a *Nuran program*, amelynek egyik terméke a kábel- és a csőgyártó ipar számára kifejlesztett nanoszemcseméretű műanyagkompozit. A beruházás költsége 23,9 millió EUR.

Oroszországban 2010-ben 4,5 millió tonna műanyagot használtak fel, ebből 1,5 millió tonnát importból elégitettek ki, 2011-re 11%-os növekedéssel számoltak.

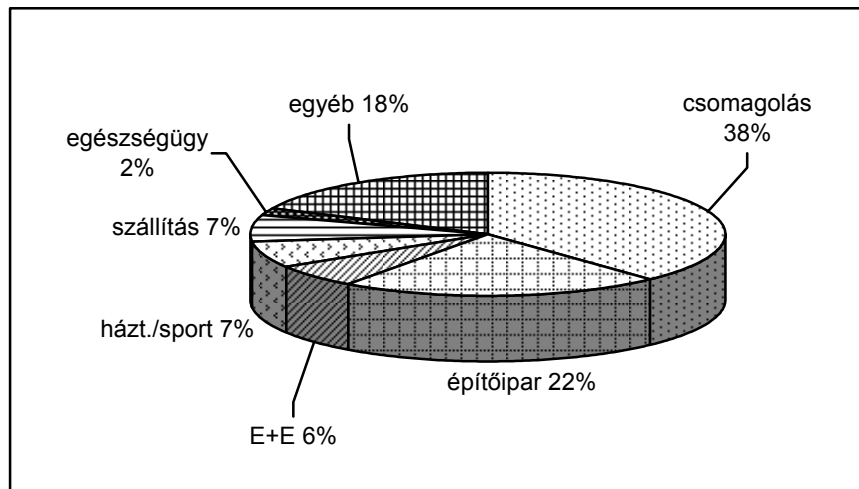
A világ fejlett, sőt sok fejlődő térségeihez viszonyítva az ország műanyagtermelése és felhasználása kicsi. Egyes előrejelzések szerint 2015-ben a világ műanyagfelhasználásából Oroszország és a CIS országok 4%-kal részesednek majd, miközben Kína 25%-os, Észak Amerika 19%-os arányban részesedik. Oroszország műanyagfelhasználásának megoszlása az *1. ábrán* látható.

Az ország gyártókapacitása és a kereslet között fennálló feszültség miatt az ellátás belföldi forrásból sem mennyiségét, sem termékösszetételét tekintve nem biztosítható. Az elmúlt években megvalósított kapacitásbővítése ellenére, a világpiacon *a standard műanyagok (PE, PP, PVC, PS, PET) 5. legjelentősebb importőre változatlanul Oroszország.*

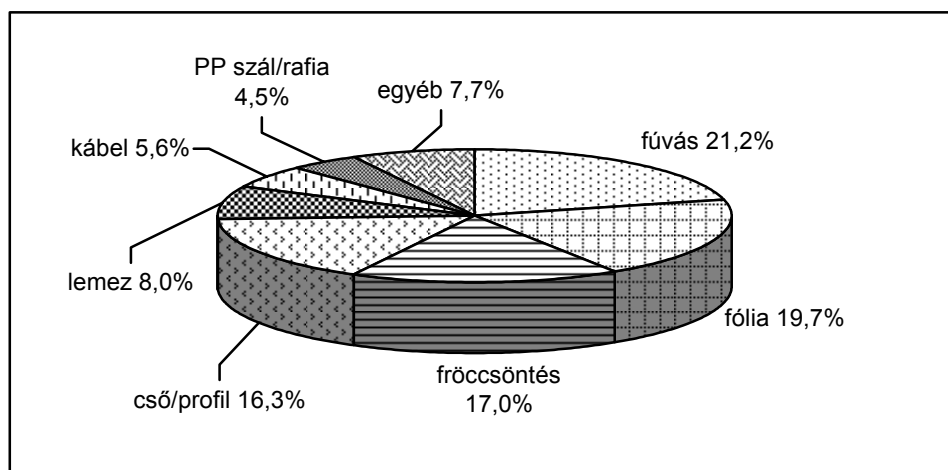
A közeli jövőben viszont jelentős változás várható, mivel több nagyvállalat közöttük a **JSC Caustic**, a **Sterlitamak**, a **Polief**, a **Sayanskkhimplast** kapacitásának jelentős bővítését tervezi.

A feldolgozott termékek között a PET palackok, a BOPP fóliák és a sztreccsfóliák a vezető termékek, de gyártanak csöveket, PVC ablakprofilokat, lemezeket, kábeleket, hőszigetelő habokat és a fröccsöntött termékek gyártása is jelentős. A *2. ábrán* a termékek megoszlása látható feldolgozási technológiák szerint. A nagy feldolgozó vállalatok azt tervezik, hogy az országban eddig nem gyártott termékek gyár-

tását is megkezdik, pl. nem szőtt termékek, környezetvédő rácsok (geogrids), többrétegű fóliák. A BOPP fóliák gyártása már ma is jelentősen meghaladja az importot.



1. ábra Műanyag-felhasználás megoszlása 2010-ben alkalmazási területek szerint



2. ábra Műanyag termékek megoszlása 2010-ben feldolgozási technológiák szerint

A WTO tagság várhatóan hozzájárul a műanyagipari ágazat további erőteljes fejlesztéséhez, többek között számos nemzetközi szabvány adaptálásához, amelyek elősegíthetik a műanyagok minden részletre kiterjedő, nemzetközi színvonalnak megfelelő alkalmazását.

Összeállította: Pál Károlyné

Gerden, E.: Russia's entry to WTO sets big challenges for polymer industry = European Plastics News, 39. k. 1. sz. 2012. p. 10–11.
bricpartner.com

Röviden...

Napkollektorok piaca

A **SolarPlaza** adatai szerint a világon a legtöbb napkollektor Németországban működik, a teljes piac 50%-át birtokolják, és az ország a 2010. évi új beépítések terén is piacvezető. Az *1. táblázatban* feltüntetett adatok szerint Olaszország 2010-ben több mint háromszor annyi napelemet alkalmazott, mint az előző évben, és ez a tendencia 2011-ben is folytatódott.

1. táblázat

A világ legnagyobb napelem-felhasználó országai a beépített kapacitások (KW) sorrendjében (2010. évi adatok)

Ország	2008	2009	2010	Összes, KW
Németország	1992,0	3806,7	7390,9	13189,6
Olaszország	338,0	717,0	2319,0	3500,0
Csehország	49,0	411,0	1151,0	1616,0
Japán	225,3	483,0	991,0	3618,1
USA	338,0	464,5	918,0	2549
Franciaország	105,0	250,0	719,0	1025,0
Kína	20,0	160,0	400,0	650,0
Spanyolország	2708,0	17,0	392,0	3807,0
Ausztrália	22,0	83,1	383,3	570,9
Belgium	76,9	488,4	357,9	948,7

Megjegyzés: az utolsó oszlop „összes” adatsora a 2008 előtt beépített kapacitásokat is tartalmazza.

A napkollektorok elterjedését az egyes államok kormányai kisebb-nagyobb mértékben támogatják. Ennek függvényében például várható, hogy Csehország pozíciója gyengülni fog, mert a kormány csökkenteni fogja a támogatásokat. Ezzel ellentétben Kína és India növelni fogja a napkollektorok beépítésére fordítható közpénzeket, és Japánban is növekedés várható a Fukushima-ban lezajlott atomkatasztrófa miatt.

Új piacoknak számítanak a következő országok: Fülöp-szigetek, Izrael, Kanada és Dél-Afrika.

O. S.

Italy to become largest solar PV market = European Plastics News, 38. k. 9. sz. 2011. p. 13.